

Poznań

14/P/18

Pomiędzy Garbarami a Wartą

Chwaliszewo

Początki Chwaliszewa sięgają XIII wieku. To dawna wyspa, zwana w XIV wieku Groblą Kapitulną. Nazwa Chwaliszewo pojawiła się po raz pierwszy na początku XV wieku, zapewne od rodu Chwaliszewskich z Chwalibogowa. W 1444 roku osada otrzymała magdeburskie prawa miejskie. Miasteczko posiadało ratusz, dwa kościoły, własną szubienicę (jednak wyroki wykonywał kat poznański). W XVI wieku istniało tu 13 cechów rzemieślniczych, Chwaliszewo często cierpiało od pożarów, wojen i powodzi. W 1800 roku, liczące wówczas 1,5 tys. mieszkańców Chwaliszewo, włączono w granice administracyjne Poznania.

Z ciekawych spraw; W 1511 władze Chwaliszewa, po raz pierwszy w Polsce, spaliły na stosie czarownicę. Była to kobieta podejrzewana przez mieszkańców miasta o psucie piwa.

Grobla

Kiedyś było tu pastwisko, takie pastwisko między odnogami Warty, potem, dla ułatwienia przejazdu, usypano groblę. Spowodowało to obniżenie poziomu wód i teren zaczął się osuszać, zaczęła się tworzyć osada. Osada została nazwana Nową Groblą, W 1447 stała się miastem, król Kazimierz IV Jagiellończyk potwierdził prawa miejskie tej osady. W 1460 już miasteczko miało most łączący z Bramą Wodną. XV wiek był okresem intensywnego rozwoju ekonomicznego Grobli, również w XIX wieku zaczęły się tu sadowić fabryki, zakłady przemysłowe, kamienice okazały...

Źródło: poznanskiefyrtle.pl/

Na planie Poznania zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Należy odpowiedzieć na zadane pytania, a odpowiedzi dostarczyć do organizatora.

Legenda:

- pomnik
- tablica
- inny obiekt
- zasypane stare koryto Warty
- fragment trasy Traktu Królewsko-Cesarskiego
- trakt królewsko cesarski

Aktualność mapy:
czerwiec 2018
Wersja 1.0

Dł. trasy: ok. 4,3 km
Liczba PK: 28

Opracowanie trasy: Wojciech Drozda

Źródło mapy: © autorzy OpenStreetMap

Poznań - Pomiedzy Garbarami a Wartą - pytania. TRInO (14/P/18)

1	Dwór przy ul. Szyperskiej – podmiejska siedziba mieszczańska, jeden z nielicznych zachowanych przykładów XVIII-wiecznego budownictwa na przedpolu murów miejskich Poznania.
	Ile wejść do budynku znajduje się od strony ulicy Szyperskiej?
2	Pomnik akcji Bollwerk, upamiętniający jeden z ważniejszych aktów walki z Niemcami w Poznaniu. 21 lutego 1942 r. oddział dywersji bojowej Związku Odwetu „Kuba” spalił niemieckie magazyny prowiantu i umundurowania na terenie portu.
	Ile lamp oświetla pomnik?
3	Zabytkowy budynek szkoły podstawowej powstały w latach 1914–1917. Do 1939 r. była to Żeńska Publiczna Szkoła Powszechna im. Ewarysta Estkowskiego nr 15. W 1934 r. rozpoczęła nauczanie Szkoła Podstawowa nr 40. Do tej szkoły uczęszczał Roman Strzałkowski, później poległy w powstaniu Poznańskiego Czerwca w 1956 r.
	Kto jest autorem cytatu umieszczonego na tablicy pamiątkowej?
4	Złoty Krzyż Chwaliszewski. Jedna z legend powiada, że to sam Chrystus przyплыł Wartą z Jasnej Góry podczas powodzi w 1736 r. i zatrzymał się przy moście Chwaliszewskim. Woda gwałtownie opadła, ratując tym samym miasto przed zalaniem. Na pamiątkę tego zdarzenia stanął na moście Chwaliszewskim krzyż.
	Skąd sprowadzono w XIX w. odlew postaci Chrystusa? (patrz tablica SIM w następnym PK).
5	Plac Międzymoście powstały w wyniku zniszczeń wojennych, likwidacji naturalnego koryta Warty oraz rozbiórki mostu Chwaliszewskiego w 1968 r.
	W którym roku drewniany most zastąpiono żelazną konstrukcją? (tablica SIM)
6	Jedna z niewielu ocalałych po II wojnie światowej okazałych kamienic na Chwaliszewie.
	Jaką datę (rok) umieszczono na fasadzie budynku?
7	Tablica pamiątkowa na elewacji kamienicy przy ul. Czartoria umieszczona w ramach festiwalu sztuki Urban Legend w 2009 r.
	Jakie niezwykle zjawisko zostało wymienione na tablicy?
8	Jedyny ocalały budynek dawnego osiedla robotniczego przy ul. Czantoria obok Zaułka Ślepego Antka. Pomiedzy budynkiem a starym korytem Warty zachowały się pozostałości nabrzeży wraz z murem i miejscem po śluzie przeciwpowodziowej.
	Z ilu stopni składają się schody pomiedzy budynkiem a murem?
9	W dolinie Warty na terenie zalewowym i na wałach od 2011 r. realizowany jest projekt WARTOSTRADY. Jest to układ ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż rzeki, o długości ok. 10 km.
	Jaki wiek pozwala dzieciom korzystać z pomostów pływających? (tablica informacyjna)
10	Park Stare Koryto Warty powstały w miejscu dawnego, zasypanego w latach 60., koryta Warty na Chwaliszewie. Projekt zrealizowano w latach 2013–2015.
	Ile ławek znajduje się na murku basenu fontanny?
11	Kościół Wszystkich Świętych wzniesiony w latach 1777–1783 według projektu i pod kierownictwem Antoniego Höhneho jako ewangelicki kościół Świętego Krzyża. Od 1945 r. funkcję organisty pełni tu Stefan Stuligrosz, założyciel Chóru Chłopięco-Męskiego „Poznańskie Słowiki”.
	Jakie są inicjały autora płaskorzeźby umieszczonej na symbolicznym nagrobku Profesora?
12	Dwa zabytkowe budynki: nr 10 – pałacyk Paetzów zbudowany w 1930 r., obecnie siedziba Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa; nr 11 – mniej ładny budynek z 1925 r.; w latach 1928–1930 mieściła się siedziba Komitetu Okręgu Poznańskiego Polskiej Partii Socjalistycznej – Lewica.
	Ile studzienek z napisem GAZ wbudowano w chodnik przed obydwojma budynkami?
13	Pomnik Zygi Latarnika powstały w 2003 r. jako rezultat akcji ratowania zachowanych w Poznaniu latarni gazowych. Brązowa rzeźba autorstwa Roberta Sobocińskiego przedstawia fikcyjną postać latarnika. Elementem kompozycji jest oryginalna lampa gazowa przeniesiona z ul. Słowackiego.
	Jak nazywano latarników zapalających co wieczór uliczne lampy gazowe?
14	Ławeczka Ignacego Łukasiewicza – uliczny pomnik zlokalizowany przed starą gazownią miejską na skwerze Łukasiewicza. Ławeczkę odsłonięto 23 września 2013 r., a jej autorem jest Roman Kosmala. Projekt zrealizowano z okazji 160 rocznicy powstania przemysłu naftowego w Polsce.
	Ile firm (sponsorów projektu) upamiętniono z tyłu oparcia ławeczki?

15	<i>Kamienica przy ul. Mostowej 15. W czasie okupacji hitlerowskiej mieścił się tutaj zakonspirowany punkt kontaktowy komendy poznańskiego okręgu Armii Krajowej. Tutaj jesienią 1943 r. odbywały się rozmowy pomiędzy AK a PPR. Tablica na budynku.</i>
	Ile balkonów jest na fasadzie tej kamienicy?
16	<i>Budynek Collegium św. Marii Magdaleny powstały w 1890 r. dla Związku Kobiet „Ojczyzna”. Jest to budowla z czerwonej cegły, w kształcie litery L i w formie pałacu z wieżyczką. Wejście ma sklepienie gwiaździste. Obecnie budynek jest filią Uniwersytetu Medycznego.</i>
	Ile stopni trzeba pokonać, aby wejść do budynku?
17	<i>Dom poznańskiego sztukatora i rzeźbiarza Jana Raczyborskiego – kamienica z 1906 r., w której mieścił się również warsztat właściciela. Jest to typowy przykład secesji w Poznaniu.</i>
	Jaki ptak przysiadł na globusie?
18	<i>Budynek powstały w 1819 r. na miejscu spalonego instytutu położniczego. Należał wówczas do poznańskiej loży masońskiej „Świątynia Jedności”. Był wówczas jednym z najbardziej imponujących budynków lożowych Europy. Obecnie mieści się w nim Muzeum Etnograficzne.</i>
	W którym roku przeprowadzono renowację zabytkowej studni?
19	<i>W 2003 r. w sąsiedztwie Muzeum Etnograficznego zbudowano osobne Muzeum Bambrów Poznańskich. Inicjatorem tego przedsięwzięcia było Towarzystwo Bambrów Poznańskich, które zgromadziło tutaj pokaźny zbiór najróżniejszych pamiątek i zabytków.</i>
	Ile liści zdobi kratę w zrekonstruowanej kapliczce z figurą Chrystusa Frasobliwego?
20	<i>Kamienica z 1903 r. z umieszczonymi na wysokości drugiego piętra na fasadzie popiersiami prawdopodobnie Maksymiliana Jackowskiego i Karola Marcinkowskiego.</i>
	Jakie litery znajdują się pod datą (rokiem) na szczycie budynku?
21	<i>Zabytkowa kamienica z lat 1900–1910 ukształtowana przez ślusarza S. Brzozowskiego. To z jego polecenia fasadę ozdobiono popiersiami Adama Mickiewicza i Tadeusza Kościuszki.</i>
	Po której stronie umieszczono popiersie Adama Mickiewicza?
22	<i>Liceum Ogólnokształcące św. Marii Magdaleny, nazywane też potocznie „Marynką”, wzniesione w latach 1852–1855 w tzw. stylu arkadowym. Liceum kontynuowało tradycję szkoły parafialnej istniejącej od XIV w. przy kolegiacie św. Marii Magdaleny i szkoły kolegium jezuickiego. W czasach zaborów stanowiło jeden z bastionów polskości. Wybitne postacie związane ze szkołą to m.in. Ignacy Prądzyński, Karol Marcinkowski, Hipolit Cegielski, Jan Kasprówic, Cyryl Ratajski, Jerzy Waldorff.</i>
	Ile ławek stoi przy alei pomiędzy bramą a wejściem do szkoły?
23	<i>Bernardyni przybyli do Poznania w Boże Narodzenie 1456 r. i w krótkim czasie zbudowali drewniany kościół, a już w 1470 r. ruszyła budowa murowanej świątyni. W 1657 r. podczas potopu szwedzkiego kościół został spalony, zrabowano najcenniejsze przedmioty z zakrystii oraz sporo rękopisów i druków z bogatej biblioteki klasztornej. Do dziś znajdują się one w bibliotekach królewskich Szwecji. W 1991 r. kościół i klasztor stały się siedzibą franciszkanów – prowincji św. Franciszka z Asyżu.</i>
23	Kto w 1730 r. odlał dzwon stojący na dziedzińcu klasztornym?
24	Jaka data widnieje na szczycie kaplicy M.B. Loretańskiej?
25	<i>Nawiązujące do gotyku dwa bliźniacze budynki szkoły (chłopców i dziewczęcy, każdy po 20 klas) oraz stojącą w środku salę gimnastyczną wybudowano w latach 1902–1904 według projektu Feliksa Moritza. W 2014 r. przeniesiono tu VIII LO im. Adama Mickiewicza. Obelisk poety.</i>
	Ile razy słowo „jest” występuje na obelisku?
26	<i>Zespół Szkół Odzieżowych ma długą tradycję. Powołana w 1919 r. Żeńska Szkoła Gospodarstwa i Przemysłu Domowego od 1951 r. mieści się w obecnej siedzibie. W 1966 r. nadano szkole imię Władysława Stanisława Reymonta, a w 1970 r. odsłonięto pomnik patrona.</i>
	Ile utworów patrona szkoły wymieniono na jego pomniku?
27	<i>Park im. Tadeusza Mazowieckiego. Katyński Dąb Pamięci posadzono dla uhonorowania zamordowanego w Katyniu por. Jana Stanisława Szmagiera z 14 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty.</i>
	W jakim mieście urodził się ten oficer?
28	<i>Pomnik upamiętniający ofiary katastrofy lotniczej w 1952 r. W 56 rocznicę katastrofy odsłonięto w miejscu upadku samolotu tablicę pamiątkową autorstwa Romana Kosmali z wmontowanym fragmentem rozbitego bombowca Pe-2 znalezionym przez jednego ze świadków po katastrofie.</i>
	Iloza nitami przymocowano oryginalny fragment rozbitego samolotu?

Odpowiedzi należy przesłać pod adresem: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza ze strony trino.pttk.pl.
Przesłanie odpowiedzi oznacza wyrażenie zgody na publikację na liście osób, które przebyły TRInO.